

ИЗВЕСТИЯ НА ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ КЮСТЕНДИЛ

ТОМ XXIII

КЮСТЕНДИЛ '2023

**ИЗВЕСТИЯ
НА
ИСТОРИЧЕСКИ
МУЗЕЙ
КЮСТЕНДИЛ
ТОМ XXIII**

**PROCEEDING
OF
THE MUSEUM
OF HISTORY
KYUSTENDIL
VOL. XXIII**

© Авторски колектив, 2023

© Регионален исторически музей – Кюстендил, 2023

ISSN 0861– 4342

Том XXIII на Известията на Исторически музей – Кюстендил съдържа докладите от осмата Национална конференция с международно участие „Пауталия – Велбъжд – Кюстендил и прилежащите им територии през вековете“, проведена на 5 – 7 октомври 2022 г. и посветена на 125 години от създаването на музея и 150 години от рождението на акад. Йордан Иванов.

Авторите носят отговорност за съдържанието на научните доклади, публикувани в сборника

РЕДАКЦИОННА КОЛЕГИЯ:

гл. ас. д-р Светослава Филипова (гл. редактор)

Валентин Дебочички

Венета Генадиева

ас. д-р Веска Спасова

гл. ас. д-р Явор Митов

Превод на английски език (резюмета и съдържание) – Мирослава Таскова

Коректор – Милена Йовчева

Предпечатна подготовка – Николай Везирски

Известия

на Исторически музей – Кюстендил

Том XXIII

Формат: 70x100/16

Печатни коли: 30

Печат: ФАБЕР – В. Търново

**ИЗВЕСТИЯ
НА
ИСТОРИЧЕСКИ
МУЗЕЙ
КЮСТЕНДИЛ
ТОМ XXIII**

**PROCEEDING
OF
THE MUSEUM
OF HISTORY
KYUSTENDIL
VOL. XXIII**

Кюстендил, 2023

СЪДЪРЖАНИЕ

Валентин Дебочички

125 години Исторически музей в Кюстендил.....13

Николай Сивков

Космологичен аспект в иконичен културен текст на един мегалитен паметник.....27

Нина Хаджиева

Ранни сребърни монети от Югозападна Тракия (различен подход за анализ).....35

Иля Прокопов

Две непубликувани находки с монети на Истиея от Кюстендилска област.....49

Светослава Филипова, Филип Михайлов

Монети от проучването на некропол от Ранножелязната епоха над с. Врабча, Трънско.....57

Сотир Иванов

Монетна циркулация в долината на р. Струма в периода от края на III в. пр. Хр. до средата на I в. сл. Хр.73

Марина Дойчинова

Алтернативни методи за анализ в нумизматиката.....102

Калина Петкова, Дочка Владимирова-Аладжова

Оловна пломба от римската епоха в контекста на новите археологически разкопки в м. Извор при с. Алдомировци, общ. Сливница.....109

Янислав Тачев

Монетосеченето на Пауталия – натрупаните през годините погрешни хипотези.....116

Лилия Радулова

Видове амулети и вотивни (декоративни) игли от разкопките в махала Арбанас, гр. Радомир (Област Перник).....124

Нарцис Торбов

Върхове от копия от фонда на Регионален исторически музей – Кюстендил.....139

Веселин Хаджиангелов, Диана Стоянчова

Новолокализирана римска пътна станция по трасето на пътя Сердика – Филипопол в района на прохода Суки – Траянови врата.....149

Милан Митовски, Цоне Крстевски, Кирил Денковски

ПРЕЛИМИНАРНИ РЕЗУЛТАТИ ОД СОНДАЖНИТЕ АРХЕОЛОШКИ ИСКОПУВАЊА НА ЛОКАЛИТЕТ „ГРАДИШТЕ“, С. ТРНОВО, КРИВА ПАЛАНКА 2022 ГОДИНА.....160

Славянка Николова

Археологически проучвания на късноантична крепост „Кулата“, град Дупница.....184

Трайче Нацев, Веселин Хаджиангелов

Античната пътна комуникация Астибо – Шишманово кале.....194

Явор Митов

Откритият от Йордан Иванов поменален надпис на българския цар Михаил III Шишман (1323 – 1330) от църквата в с. Старо Нагоричане.....210

Кирил Маринов

Литературен топос или реални страхове на един кабинетен учен? Още веднъж за нощните прекеждия на Никифор Григора по време на пътуването му до Сърбия.....219

Григори Симеонов

За почитта към светите Безсребърници в Македонския край през Средновековието.....253

Светозар Ангелов, Мария Полимирова

Печатната книга и монументалната живопис в Югозападна България през XV – XVII в.278

Деница Петрова

Сведения за Константин Драгаш в българските, сръбските и византийските кратки хроники.....299

Атанас Шопов

Павел Бобеков – щрихи от живота му.....305

Лизбет Любенова

Епистоларното наследство на акад. Йордан Иванов.....318

Галя Тодорова Господинова

Еортологични данни според ръкописни материали от фонд №52к на акад. Йордан Иванов, съхраняван в Научен архив – БАН.....329

Мирослава Георгиева

Археологическото дружество „Струма“ в Свети Врач – начало на музейното дело в града.....337

Екатерина Керемидарска, Рилка Петрова

Европейски полъх в образователното дело в Кюстендил – създаване на Педагогическото училище (1885 – 1912) (по архивни документи на Държавен архив – Кюстендил).....351

Деница Мизинска

Лекционните курсове на акад. Йордан Иванов по славянски литератури.....361

Десислава Георгиева

Фондът на Неврокопска митрополия (1894 – 1950 г.) в Държавен архив – Благоевград.....366

Даниела Ангелова

Регистрите за гражданското състояние на Босилеградска околия като извори за демографската история на региона.....378

Борис Боев

Законът за селскостопанско настаняване на бежанците – мерки за разрешаване на бежанския въпрос и средства за тяхното осъществяване (1926 – 1937 г.).....385

Щелиян Д. Щерионов

Миграции на населението, обитаващо Кюстендил през периода 1919 – 1946 г.401

Николай Поппетров

Съществува ли Кюстендилска художествена школа, или за мястото на кюстендилските художници в националната художествена култура (по примера на първата половина на XX в.).....411

Мария Козничанска-Алексиева

Традиционна сватба в Дупнишко.....421

Антон Венев

Инцидентите по Българо-югославската граница на Кюстендилски регион в периода 1948 – 1955 г.433

Малинка Стаматова

Нови канонизации и „слави“ – традиция и иновация в посткомунистическа Сърбия и България.....444

Веска Спасова

Следи от архаични реликти на обичая „Грамада“ в Кюстендилско – същност и функции.....461

Списък на авторите.....475

CONTENTS

Valentin Debochichki

125 Years History Museum in Kyustendil.....13

Nikolay Sivkov

A Cosmological Aspect in an Iconic Cultural Text of
a Megalith Monument.....27

Nina Hadzhieva

Early Silver Coins from Southwestern Thracia
(a Different Approach for Analysis).....35

Ilya Prokopov

Two Unpublished Coin Hoards of Histiaia Tetrobols
from the Kyustendil Region.....49

Svetoslava Filipova, Philip Mihaylov

Coins from Researches of an Early Iron Age Necropolis above
the Village of Vrabcha, the Municipality of Tran.....57

Sotir Ivanov

Monetary Circulation in the Struma River Valley – from the End of the Third
Century BC to the Mid-first Century AD.....73

Marina Doychinova

Alternative Methods for Analysis in Numismatics.....102

Kalina Petkova, Dochka Vladimirova-Aladzhova

A Laid Seal from the Roman Period in the Context of the
New Archeological Researches in the Izvor Locality at the Village of
Aldomirovtsi, Slivnitsa Municipality.....109

Yanislav Tachev

The Coinage of Pautalia – Wrong Hypotheses
Accumulated Over the Years.....116

Liliya Radulova

Types of Amulets and Votive (Decorative) Needles from
the Excavations at the Arbanas Quarter, the Town of Radomir.....124

Nartsis Torbov

Points of Spears from the Kyustendil Regional History
Museum's Collection Stock.....139

Veselin Hadzhiangelov, Diana Stoyanchova

Newly Located Roman Road Station along the Serdica – Philippopolis Route
in the Area of Succi Pass – Trajan's Gate.....149

Milan Mitovski, Tsone Krstevski, Kiril Denkovski

Preliminary Results from Drilling Archeological Excavations at the Site
Gradište, the Village of Trnovo in Kriva Palanka in 2022.....160

Slavyanka Nikolova

Archeological Excavations of Kulata Late
Antique Fortress, the Town of Dupnitsa.....184

Trayche Natsev, Veselin Hadzhiangelov

Astibo – Shishmanovo Kale Antique Road Communication.....194

Yavor Mitov

The discovered by Yordan Ivanov memorial Inscription of the Bulgarian
Tsar Mihail III Shishman (1323 – 1330) from the Church of
Staro Nagorichane.....210

Kiril Marinov

Literary *Topos* or Real Fears of a Cabinet Scholar? Once Again about
Nicephorus Gregoras' Night Troubles during His Travelling to Serbia..219

Grigori Simeonov

On the Veneration of Holy Unmercenaries (Anargyroi) in the Historical
and Geographical Region of Macedonia during the Middle Ages.....253

Svetozar Angelov, Maria Polimirova	
Printed Books and Monumental Art of Paintings in Southwestern Bulgaria in the 15 th – 17 th Centuries.....	278
Denitsa Petrova	
Records about Constantine Dragash in Bulgarian, Serbian and Byzantine Short Chronicles.....	299
Atanas Shopov	
Pavel Bobekov – Touches of His Life.....	305
Lizbet Lyubenova	
Epistolary Heritage of Academician Yordan Ivanov.....	318
Galya Gospodinova	
Eortological Data According to Manuscripts from Fund № 52k of Academician Yordan Ivanov Stored at the Bulgarian Academy of Sciences Scientific Archives.....	329
Miroslava Georgieva	
“Struma” Archaeological Society in Sveti Vrach – the Beginning of Museum Work in the Town.....	337
Ekaterina Keremidarska and Rilka Petrova	
European Influence in the Educational Activities in Kyustendil – the Pedagogical School Establishment (1885 – 1912) (According to Archival Records of the Kyustendil State Archives).....	351
Denitsa Mizinska	
Lecture Courses of Acedemician Yordan Ivanov in Slavonic Literature....	361
Desislava Georgieva	
The Fund of the Mitropolis of Nevrokop (1894 – 1950) in the Blagoevgrad State Archive.....	366

Daniela Angelova	
Civil Status Registers of Bosilegrad District as Sources for the Region's Demographic History.....	378
Boris Boev	
The Law for Agricultural Accommodation of Refugees – Measures for Solving the Refugee Problem and Means for Their Application (1926 – 1937).....	385
Shtelian Shterionov	
Migrations of the Population Inhabited Kyustendil during the Period of 1919 – 1946.....	401
Nikolay Poppetrov	
Does Kyustendil Art School Exist or about the Place of the Kyustendil Painters in the National Art Culture (According to Examples from the 20 th Century First Half).....	411
Maria Koznichanska-Aleksieva	
Traditional Wedding in the Region of Dupnitsa.....	421
Anton Venev	
Incidents at the Bulgarian-Serbian Border in Kyustendil Region in the Period of 1948 – 1955.....	433
Malinka Stamatova	
New Canonizations and “Slava” – Tradition and Innovation in Post-Communist Serbia and Bulgaria.....	444
Veska Spasova	
Traces of Archaic Relics in <i>Gramada</i> Ritual within the Kyustendil Region – Essence and Functions.....	461
LISTS OF AUTHORS.....	475